

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 25. august 2021 blev i sag nr. 96665:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

Nu afdøde forsikrede var omfattet af en pensionsordning. Klageren – forsikredes efterlevende samlevers – repræsentant har i klageskemaet af 25/3 2021 til nævnet bl.a. anført:

"Kort redegørelse for sagen

Nu afdøde forsikringstager, [forsikrede], havde pensionsordning i PFA Pension (PFA).

Klagesagen angår to forhold vedr. afdøde, [forsikredes], pensionsforhold ved PFA pension.

Afdødes efterladte samlever, [klageren], har for det første modtaget afslag på fuld indsigt afdødes pensionsforhold ved PFA. For det andet, har afdødes efterladte samlever modtaget afslag på anmodningen om udbetaling af afdødes pensionsindestående ved PFA.

Sagsfremstilling:

[Forsikrede] modtager den 15. november 2017 et brev fra PFA med titlen '*Vi har brug for oplysninger fra dig*', hvori PFA anmoder om legitimationsoplysninger med henblik på udbetaling af pensions- eller forsikringsbeløb til forsikringstager eller dennes efterladte, jf. Bilag 1. [Forsikrede] modtager et brev med samme titel og samme anmodning den 12. marts 2018, jf. Bilag 2.

I brevene fremgår ikke yderligere oplysninger om forudsætninger for udbetaling af pensions- eller forsikringsbeløb. Forsikringstager og dennes efterladte har derfor haft en klar forventning om, at ved de ved efterkommelsen af anmodningerne af 15. november 2017 og 12. marts 2018, har opfyldt alle betingelser for en eventuel udbetaling af pensions- eller forsikringsbeløb fra det indklagede selskab.

[Forsikrede] afgør ved døden den ... 2020, jf. Bilag 3.

[Forsikredes] samlever, [klageren], modtager den 7. september 2020 et brev fra PFA med titlen '*Udbetaling til efterladte efter [forsikrede]*', jf. Bilag 4. Brevet adresserer [klageren] som [forsikredes] efterladte, og angiver, at [klageren] er berettiget til udbetaling af [forsikredes] samleverpension ved PFA. [Klageren] indsender de anmodede oplysninger i et udfyldningsskema, der er vedlagt skrivelser af 7. september.

Den 21. september 2020 modtager [klageren] et brev fra PFA som angiver, at han mangler at indsende en kopi af testamente, jf. Bilag 5, hvilket [klageren] gør umiddelbart herefter.

Den 2. oktober 2020 modtager [klageren] et brev fra PFA som afgør, at den indsendte dokumentation ikke opfylder selskabets betingelser for udbetaling af samleverpension til [klageren], jf. Bilag 6.

Den 19. oktober 2020 sender [klagerens] repræsentant en skrivelse til PFA, hvori der gøres indsigelse overfor selskabets afgørelse i brevet af 2. oktober, jf. Bilag 7.

Den 29. oktober 2020 modtager [klageren] et brev fra PFA som angiver, at de fastholder afgørelsen af 2. oktober 2020, jf. Bilag 8.

Den 2. november 2020 modtager [klageren] en skifteretsattest fra Retten i ..., der angiver, at boet efter [forsikrede] er udlagt til hendes tidligere samlever, [klageren], jf. Bilag 3.

Den 3. november 2020 indsender [klageren] en anmodning om fuld aktindsigt i sin tidligere samlevers pensionsforhold. Vedhæftet skrivelser er en skifteretsattest fra Retten i ... der angiver, at boet efter [forsikrede] er udlagt til hendes tidligere samlever, [klageren], jf. Bilag 9.

Den 26. november 2020 modtager [klageren] en e-mail med afslag på anmodningen om aktindsigt under henvisning til, at retten til indsigt er personlig, jf. Bilag 10.

Den 2. december 2020 sender [klagerens] repræsentant en skrivelse til PFA, hvori der gøres indsigelse overfor selskabets afslag på aktindsigt i e-mail af 26. november, under henvisning til, at afdøde ikke længere selv kan indgive anmodning om indsigt i sine pensionsforhold jf. Bilag 11.

Den 7. december 2020 afsender PFA et brev, der er dateret til 29. oktober 2020, til [klageren]. Brevet indeholder en række dokumenter, som giver særdeles utilstrækkelig indsigt i afdødes pensions- og forsikringsforhold ved PFA, jf. Bilag 12.

Den 21. januar 2021 sender [klagerens] repræsentant en skrivelse til PFA, hvori der gøres indsigelse overfor selskabets utilstrækkelige aktindsigt i afdødes pensions- og forsikringsforhold ved PFA, som er givet i brevet af 7. december, jf. Bilag 13.

Den 21. januar 2021 sender PFA et brev med endeligt afslag på [klagerens] anmodning om udbetaling af samleverpension efter [forsikrede], da selskabet fastholder deres afgørelse af 29. oktober 2020, jf. Bilag 14.

Den 4. februar 2021 sender PFA et brev til [klagerens] repræsentant, der afviser anmodningen om indsigt i afdødes pensions- og forsikringsforhold ved PFA, som er fremført i [klagerens] repræsentants skrivelse af 21. januar, jf. Bilag 15.

PFA har frem til d.d. ikke anerkendt, at Efterladte efter [forsikrede], [klageren], har er berettiget til udbetaling af samleverpension efter afdøde. PFA har yderligere ikke anerkendt [klagerens] ret til indsigt i afdødes pensions- og forsikringsforhold ved PFA. Afdødes efterladte børn har frem til d.d. ikke modtaget besked fra PFA om, at de er berettigede til udbetaling af afdødes indestående ved PFA.

Ovenstående sagsforløb giver således udtryk for, at selskabet ikke har i sinde at udbetale afdødes indestående pensionsbeløb til de efterladte. Ovenstående sagsforløb har nødvendiggjort indbringelse af sagen for Ankenævnet for Forsikring.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

Påstande:

Principal skal PFA anerkende, (1) at [klageren] er berettiget til at modtage fuld indsigt i [forsikredes] pensionsforhold ved PFA, samt (2) at [klageren] er berettiget til udbetaling af [forsikredes] pensionsindestående ved PFA.

Subsidiært skal PFA anerkende, (1) at [klageren] er berettiget til at modtage fuld indsigt i [forsikredes] pensionsforhold ved PFA, samt (2) at [forsikredes] efterladte børn er berettigede til udbetaling af [forsikredes] pensionsindestående ved PFA.

Mere subsidiært skal PFA anerkende, (1) at [forsikredes] efterladte børn er berettigede til at modtage fuld indsigt i [forsikredes] pensionsforhold ved PFA, samt (2) at [forsikredes] efterladte børn er berettigede til udbetaling af [forsikredes] pensionsindestående ved PFA."

I brev af 23/4 2021 fra selskabet til nævnet hedder det bl.a.:

"Hvad handler tvisten om – parternes overordnede synspunkter?

...

PFA gør gældende, at der ikke kan gives fuld indsigt i forsikredes pensionsforhold til samleveren eller til forsikredes børn og at denne tvist ikke vedrører et konkret økonomisk mellemværende, hvorfor Ankenævnet for Forsikring ikke har kompetence til at behandle denne del af klagen. En klage over afslag på indsigt skal behandles af Datatilsynet, som er rette klageinstans.

PFA gør endvidere gældende, at samleveren ikke opfylder betingelserne for at få udbetalt ægtefælle-/samleverpension. PFA gør endvidere gældende, at PFA ikke tidligere er blevet oplyst om, at forsikrede efterlader sig børn, som har ret til udbetaling af børnepension.

Sagsfremstilling

Forsikrede har siden 1. august 1998 haft en kollektiv pensionsordning i PFA. Samleveren har tidligere fået en af forsikredes policer udleveret (bilag 12). Det fremgår af policen, at der ved død er en livsvarig ægtefælle-/samleverpension og en børnepension til hvert barn under 21 år og en supplerende børnepension til forældreløse børn. Policens forsikringsbetingelser er fremlagt som bilag A.

Det fremgår af forsikringsvilkårenes afsnit E § 3, at

'En samlever er berettiget til ægtefælle-/samleverpension, hvis der ikke er pensionsberettigede efter reglerne i §§ 1 og 2. En samlever defineres som en person:

- a) Med hvem forsikrede kunne have indgået ægteskab eller registreret partnerskab, og*
- b) Som i et af forsikrede senest tre måneder før dødsfaldet oprettet testamente er tillagt en arvelod af mindst samme størrelse som den tvangsarv, der ifølge loven ville være tilkommet en ægtefælle, og*
- c) Som har haft fælles bopæl med forsikrede i de sidste to år før dødsfaldet eller tidligere har haft fælles bopæl med forsikrede i en sammenhængende periode på mindst to år, når den fælles bopæl med forsikrede i en sammenhængende periode på mindst to år, når den fælles bopæl alene er ophørt på grund af institutionsanbringelse, herunder i en ældrebolig, eller*
- d) Der på tidspunktet for dødsfaldet levede sammen på fælles bopæl med afdøde eller tidligere har haft fælles bopæl med afdøde, når den fælles bopæl alene er ophørt på grund af institutionsanbringelse, herunder i en ældrebolig, og venter, har eller har haft et barn sammen med afdøde.*

Stk. 2: En samlever er dog kun berettiget til ægtefælle-/samleverpension, hvis stk. 1 punkt a er opfyldt før forsikredes fyldte 67. år og forsikrede før sit fyldte 67. år har oprettet det i stk. 1 punkt b nævnte testamente, og den i stk. 1. punkt c og d nævnt fælles bopæl er etableret før forsikredes fyldte 67. år.'

PFA sendte et brev til forsikrede den 15. november 2017 (bilag 1), hvoraf det fremgik, at PFA er forpligtet til at indhente legitimation fra alle PFA's kunder. Det fremgår videre, at årsagen til, at PFA beder om legitimation skyldes en skærpelse af hvidvaskloven og at PFA skal have bekræftet forsikredes identitetsoplysninger fra en pålidelig og uafhængig kilde og at dette er en nødvendighed, da PFA ellers ikke ville kunne foretage udbetaling.

PFA sendte et nyt brev til forsikrede den 12. marts 2018 (bilag 2), da PFA endnu ikke have modtaget legitimationsoplysninger fra forsikrede.

PFA sendte endnu et brev til forsikrede den 11. september 2018, da PFA stadig ikke havde modtaget legitimationsoplysninger fra forsikrede. Brev af 11. september 2018 fremlægges som bilag B.

PFA modtog legitimation fra forsikrede den 24. februar 2019.

Forsikrede afgik ved døden den 2. september 2020 og i den forbindelse sendte PFA et brev til boet efter forsikrede den 7. september 2020 (bilag 4). Af brevets side 2 er en oversigt over udbetalinger efter forsikrede og af denne fremgår, at såfremt forsikrede efterlader sig en berettiget ægtefælle eller samlever, kan denne være berettiget til at modtage ægtefælle/samleverpension. Det fremgår videre, at såfremt forsikrede efterlader sig biologiske børn, adoptivbørn eller stedbørn under 21 år, kan disse få udbetalt børnepension fra ordning ... Det fremgår videre af brevets side 2, at såfremt forsikrede efterlader sig biologiske børn, så skal disse skrives på den vedlagte erklæring om efterladte. Der er i brevet vedlagt en vejledning om kollektiv ægtefælle-/samleverpension, hvor betingelserne for udbetaling af samleverpension fremgår (brevets side 6-7).

PFA modtog den 10. september 2020 erklæring af efterladte, hvoraf det alene fremgår, at forsikrede efterlader sig en samlever. Erklæring om efterladte fremlægges som bilag C.

PFA sendte et brev til samleveren den 21. september 2020 (bilag 5), hvoraf det fremgik, at PFA manglede at modtage en kopi af testamente.

PFA modtog den 22. september 2020 et dokument fra samleveren med titlen '*Min sidste vilje og nyttige svar*'. Dokumentet fremlægges som bilag D.

PFA sendte et brev til samleveren den 2. oktober 2020, hvoraf det fremgik, at en af betingelserne, for at få udbetalt samleverpension, er, at der senest 3 måneder før dødsfaldet er oprettet et testamente, hvor samleveren skal være berettiget til at arve 1/8 af den samlede arv, hvis der efterlades livsarvinger og 1/4 af den samlede arv, hvis der ikke efterlades livsarvinger. Der er sammen med brevet vedlagt en vejledning om kollektiv ægtefælle-/samlevarpension (bilag 6).

PFA modtog et brev fra samleverens repræsentant ... den 19. oktober 2020 (bilag 7). Det fremgår af brevet, at PFA ikke er indsigelsesberettiget overfor gyldigheden af forsikredes dokument '*Min sidste vilje og nyttige svar*', som testamente, jf. arvelovens § 79.

Den 29. oktober 2020 fastholdt PFA, at samleveren ikke er berettiget til at modtage samlevarpension, da det indsendte dokument vedrørende forsikredes sidste vilje, ikke godtgør, at samleveren er arveberettiget til at modtage samme andel som en ægtefælle ville være berettiget til i tvangsarv (bilag 8).

Samleveren sendte en mail til PFA den 3. november 2020 med anmodning om fuld indsigt i forsikredes pensionsforhold (bilag 9).

PFA modtog en mail fra samleveren den 24. november 2020, hvor der rykkes for at modtage en indsigt vedr. boet efter forsikrede. Derudover ønsker samleveren oplyst, hvor der kan indgives en officiel klage. Mail af 24. november 2020 fremlægges som bilag E.

PFA sendte en afgørelse om afslag på indsigt den 26. november 2020 (bilag 10). Det fremgår af afgørelsen, at der gives afslag da retten til indsigt er personlig. Afgørelsen indeholder en klagevejledning, hvoraf det fremgår, at en klage skal indgives til Datatilsynet.

PFA modtog den 2. december 2020 brev fra samleverens repræsentant med indsigelse over PFAs afslag om indsigt. (Bilag 11) PFA sendte den 7. december 2020 en kopi af forsikrede police til samleveren (bilag 12). Brevet er dateret den 29. oktober 2020, som må anses at være en fejl.

PFA modtog endnu en indsigelse vedrørende manglende indsigt fra samleverens repræsentant den 21. januar 2021. (Bilag 13) PFA's klageansvarlige sendte den 21. januar 2021 et afslag om indsigt og et afslag på udbetaling af samlevarpension. (Bilag 14).

Begrundelse for PFA's 'afgørelse'

Det fremgår af klagen til Ankenævnet for Forsikring, at der i brevene af 15. november 2017 og 12. marts 2018 ikke, foruden oplysninger om legitimation, er oplysninger om forudsætninger for udbetaling af pension- eller forsikringsbeløb.

PFA skal hertil bemærke, at PFA's breve til forsikrede vedrører legitimation og er breve, som er sendt til alle PFA's kunder. Der er i brevene ikke taget hensyn til andre betingelser for udbetaling,

da brevene alene er sendt i forbindelse med, at hvidvaskloven er blevet ændret og at PFA skal imødekomme det nye krav om 'know your customer'.

Samleveren gør gældende, at han har ret til udbetaling af forsikrede pensionsindestående.

PFA skal hertil bemærke, at forsikrede havde en kollektiv pensionsordning i PFA, og at der i tilfælde af død var en ægtefælle-/samleverpension, en børnepension til børn under 21 år og en supplerende børnepension til forældreløse børn under 21 år.

Det er de til enhver tid gældende forsikringsbetingelser, der er gældende, og det fremgår under afsnit E i forsikredes vilkår, hvilke betingelser, der skal være opfyldt for at udbetale ægtefælle-/samleverpension. Det fremgår tydeligt af forsikringsbetingelserne, at forsikrede senest tre måneder før dødsfaldet skal oprettet et testamente, hvor der er tillagt en arvelod af mindst samme størrelse som den tvangsarv, der ifølge loven ville være tilkommet en ægtefælle. PFA finder ikke, at forsikredes dokument: *'Min sidste vilje og nyttige svar'* opfylder betingelsen i vilkårenes afsnit E, § 3 stk. 1 punkt b, da det ikke angiver hvilken del eller størrelsen af forsikredes formue, som samleveren skal arve. PFA skal videre bemærke, at PFA's vilkår er i overensstemmelse med Pensionsbeskatningslovens § 2, stk. 1, nr. 4, litra e, hvoraf det fremgår, at der skal være oprettet et testamente senest 3 måneder før dødsfaldet og der skal være tillagt en arvelod af mindst samme størrelse som den tvangsarv, der ifølge arveloven ville være tilkommet en ægtefælle.

Samleveren gør endvidere principalt gældende, at han har ret til fuld indsigt i forsikredes pensionsforhold og subsidiært gældende, at forsikrede børn har ret til fuld indsigt.

PFA skal hertil bemærke, at PFA ikke skal give fuld indsigt i forsikredes pensionsforhold, da retten til indsigt er en personlig rettighed og at PFA ikke har modtaget en fuldmagt fra forsikrede, mens denne levede. Denne del af klagen vedrører ikke et konkret økonomisk mellemværende mellem parterne, hvorfor Ankenævnet for Forsikring ikke har kompetence til at afgøre denne del af klagen jf. Ankenævnet for Forsikrings vedtægter § 4, stk. 3 nr. 2. Det fremgår af PFA's afgørelse af 26. november 2020, at en klage skal indgives til Datatilsynet.

Samleveren gør subsidiært gældende, at forsikredes børn har ret til udbetaling af forsikredes pensionsindestående.

PFA skal hertil bemærke, at PFA ikke tidligere har modtaget oplysninger om, at forsikrede skulle efterlade sig børn under 21 år, da dette ikke fremgår af den erklæring om efterladte, der er indsendt af samleveren til PFA den 10. september 2020 (bilag C).

Det fremgår af brevet, der er sendt til boet efter forsikredes den 7. september, at såfremt forsikrede efterlader sig biologiske børn, så skal disse skrives på den vedlagte erklæring om efterladte. På erklæringen om efterladte er det alene samleverens oplysninger, der er udfyldt.

Såfremt forsikrede efterlader sig børn under 21 år, opfordrer PFA til, at der hurtigst muligt tages kontakt til PFA.

PFA skal sluttelig bemærke, at forsikrede ikke har et pensionsindestående, der skal komme til udbetaling. Forsikrede havde en kollektiv pensionsordning, hvor der i tilfælde af død alene skal udbetales ægtefælle-/samleverpension, børnepension og supplerende børnepension, såfremt betin-

gelserne for udbetaling er opfyldt, hvilket også fremgår af PFA's brev af 7. september 2020 (bilag 4), hvor der på side 2 er en oversigt over, hvad der kan komme til udbetaling.

Konklusion

PFA skal fastholde, at Ankenævnet for forsikring skal afvise at behandle den del af klagen, der vedrører indsigt, da Ankenævnet for Forsikring ikke har kompetence til at behandle en klage, der ikke vedrører et konkret økonomisk mellemværende mellem partnerne.

Derudover skal PFA fastholde, at samleveren ikke har ret til udbetaling af samleverpension, da han ikke opfylder forsikringsbetingelserne. Endeligt skal PFA fastholde, at PFA ikke tidligere har fået oplyst, at forsikrede skulle efterlade sig børn under 21 år, som har ret til børnepension. PFA opfordrer til, at såfremt dette er tilfældet, at der bliver indsendt oplysninger om børnene hurtigst muligt."

Klagerens repræsentant har i brev af 6/5 2021 til nævnet bl.a. bemærket:

"Forsikredes efterladte samlever er, i kraft af viljeserklæringen i Bilag D, blevet tillagt en begunstiggelse af mindst samme størrelse som den tvangsarv, der ifølge loven ville være tilkommet en ægtefælle. Dokumentet er i øvrigt overholdt af alle berettigede eller begunstigede i enhver henseende, og der er ikke fremsat indsigelse mod dokumentets gyldighed af en efter Arvelovens § 79 her til berettiget. PFA Pension ikke er indsigelsesberettiget efter arvelovens bestemmelser overfor gyldigheden af [forsikredes] dokument, '*Min sidste vilje og nyttige svar*', jf. Bilag D, som testamente. Af denne grund bør forsikredes efterladte samlever være berettiget til udbetaling af samleverpension, da denne i øvrigt overholder samtlige af forsikringsbetingelserne for udbetaling.

Klager skal i øvrigt bemærke, at grundet utilstrækkelig indsigt i forsikredes pensionsforhold ved PFA, har Klager ikke været i stand til at konstatere, i hvilket omfang forsikrede har et pensionsindstånde, der skal komme til udbetaling.

Klager fastholder i øvrigt det anførte i klagen af 5. marts 2021 over PFA, vedrørende [forsikrede]."

Selskabet har i brev af 25/5 2021 til nævnet bl.a. bemærket:

"PFA har følgende bemærkninger til klagers indlæg af 11. maj 2021, hvor klagers repræsentant skriver, at forsikredes efterladte samlever jf. bilag D, er blevet tillagt en begunstiggelse af mindst samme størrelse som den tvangsarv, der ifølge loven ville være tilkommet en ægtefælle.

PFA skal hertil bemærke, at Bilag D ikke tillægger forsikredes efterladte samlever en arvelod. Dokumentet opfylder derfor ikke kravet om, at samleveren skal være tillagt en arvelod af mindst samme størrelse som den tvangsarv, der ville være tilkommet en ægtefælle, da dokumentet ikke angiver hvilken del eller størrelse af forsikredes formue, som samleveren skal arve.

PFA skal endvidere bemærke, at dokumentet ikke opfylder de i arveloven opstillede form- og gyldighedskrav til notartestamenter og vidnetestamenter jf. arvelovens §§ 63-64 og derfor må anses som ugyldigt jf. arvelovens § 69.

Ankenævnet for Forsikring

8.

96665

I forhold til indsigelse af dokumentets gyldighed, så skal PFA bemærke, at allerede fordi dokumentet ikke opfylder de opstillede form- og gyldighedskrav jf. arveloven og det indholdsmæssige krav i Pensionsbeskatningsloven, kan der ikke ske udbetaling til forsikredes efterladte samlever.

Derudover har PFA ikke yderligere bemærkninger til sagen, som efter vores opfattelse kan afgøres på det foreliggende grundlag."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen. Af pensionsoversigt af marts 2005 fremgår bl.a.:

Ved din eventuelle død pr. 1/11 2004			
Livsvarig ægtefælle-/samleverpension	årligt	9.801	10.931
Børnepension til hvert barn under 21 år	årligt	1.634	1.686
Supplerende børnepension til hvert forældrelost barn under 21 år	årligt	1.634	1.686

Af forsikredes dokument "Min sidste vilje og nyttige svar" dateret 06/12 2019 fremgår bl.a.:

"Overtager:

- [Klageren] – udbetalinger fra forsikringer, pensioner og ATP
- [X] – diamantsmykkerne og dem der ikke er nævnt herefter. De jakker/sko hun kan passe.
- [Y] – alle perlesmykker og Zultanite smykker.
- [Z] – diamanturet ...
- [W] – Gem isbjørnene til ham og ... porcelænsstel ...
- [N] – Hjerteringen.
- [NN] – Hvad jeg har af sølv smykker i skrin – Parfumer.
- [M] – Guldarmbånd ..."

Af brev af 7/9 2020 fra selskabet til boet efter forsikrede fremgår bl.a.:

"Udbetaling til efterladte efter [forsikrede]

Vi er kede af høre, at [forsikrede] er død den ... september 2020, og vi skriver til dig, fordi [forsikrede] har haft en pensionsordning hos os med udbetaling til efterladte. Vi vil gerne sætte udbetalingen til efterladte i gang, og i den forbindelse har vi brug for en række oplysninger fra dig.

Du kan på næste side se alle udbetalingerne. Vi har under hver udbetaling beskrevet, hvem pengene går til, og hvilke oplysninger vi skal bruge for at sætte udbetalingen i gang. Hvis vi mangler oplysninger, kan vi desværre ikke sætte udbetalingerne i gang. Derfor har vi sidst i dokumentet samlet en huskeliste med alle de oplysninger, vi skal bruge fra dig.

...

Oversigt over udbetalinger efter [forsikrede]

Udbetalinger

Ægtefælle- eller samleverpension

Hvis [forsikrede] efterlader sig en berettiget ægtefælle eller samlever, kan denne være berettiget til at modtage ægtefælle/samleverpension fra ordning ...21. Udbetalingen fra ordning ...21 vil i givet fald ske som en engangsudbetaling, da den er under en vis størrelse.

Børnepension

Hvis [forsikrede] efterlader sig biologiske børn, adoptivbørn eller stedbørn under 21 år, kan disse få udbetalt børnepension fra ordning ...21. Du skal skrive børnene på den vedlagte erklæring om efterladte. Udbetalingen fra ordning ...21 vil i givet fald ske som en engangsudbetaling, da den er under en vis størrelse.

...

Hvis der efterlades pensionsberettigede forældreløse børn under 21 år, beder vi dig venligst kontakte os.

...

Udbetalinger fra PFA

Udbetaling til særlig begunstiget, nærmeste pårørende eller udbetaling af ægtefællepension og børnepension sker uden om boet. Det betyder, at udbetalingen kan ske, selvom boet ikke er afsluttet, og at udbetalingen er kreditorbeskyttet i forhold til boet.

...

Vejledning om kollektiv ægtefælle-/samleverpension

Denne vejledning orienterer om, hvem der kan være berettiget til kollektiv ægtefælle-/samleverpension. De præcise regler fremgår af PFA Pensions forsikringsbetingelser, afsnit E, samt enkepensionsloven og ægtefællepensionsloven."

Klagerens repræsentant har i brev af 21/1 2021 til selskabet bl.a. anført:

"[Klageren] modtager efter anmodning om indsigt, et tilsyneladende antedateret brev med en række dokumenter der giver utilstrækkelig indsigt i afdødes pensions- og forsikringsforhold ved PFA Pension. Den fremsendte dokumentation indeholder udelukkende et uddrag af dokumenter fra 2005, og giver således ikke tilstrækkelig information omkring løbende indbetalinger, den nuværende pensionssum eller andre oplysninger af egentlig værdi for de efterladte.

Det er nu over ... måneder siden, at [forsikrede] afgik ved døden. Der er i mellemtiden forekommet en korrespondance mellem PFA Pension og afdødes samlever, [klageren], der må anses for utilstrækkelig og langtrukken. Afdødes samlever er uforstående over for denne behandling af PFA Pension, hvilken type behandling i øvrigt virker særdeles uhensigtsmæssig overfor mennesker som har mistet deres kære.

Da afdøde ikke længere selv kan indgive anmodning om indsigt i sine pensionsforhold, må jeg insistere på, at boudlægsmodtager, afdødes samlever og nærmeste pårørende, [klageren], bliver givet fuld indsigt i afdødes pensions- og forsikringsforhold ved PFA Pension inden 10 dage."

Selskabet har i brev af 4/2 2021 til klagerens repræsentant bl.a. anført:

"Vi fastholder vores tidligere besvarelse af anmodningen om indsigt, da vi ikke vurderer, at din klient, [klageren] har en berettiget interesse i at få oplyst yderligere end den allerede udleverede policeoversigt."

Forsikringsbetingelserne indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"E Betingelser for kollektiv ægtefælle-/samleverpension

...

§ 3. Samlever

En samlever er berettiget til ægtefælle-/samleverpension, hvis der ikke er pensionsberettigede efter reglerne i §§ 1 og 2. En samlever defineres som en person:

- a. med hvem forsikrede kunne have indgået ægteskab eller registreret partnerskab, og
- b. som i et af forsikrede senest tre måneder før dødsfaldet oprettet testamente er tillagt en arvelod af mindst samme størrelse som den tvangsarv, der ifølge loven ville være tilkommet en ægtefælle, og
- c. som har haft fælles bopæl med forsikrede i de sidste to år før dødsfaldet eller tidligere har haft fælles bopæl med forsikrede i en sammenhængende periode på mindst to år, når den fælles bopæl alene er ophørt på grund af institutionsanbringelse, herunder i en ældrebolig, eller
- d. der på tidspunktet for dødsfaldet levede sammen på fælles bopæl med afdøde eller tidligere har haft fælles bopæl med afdøde, når den fælles bopæl alene er ophørt på grund af institutionsanbringelse, herunder i en ældrebolig, og venter, har eller har haft et barn sammen med afdøde.

Stk. 2. En samlever er dog kun berettiget til ægtefælle-/samleverpension, hvis stk. 1 punkt a er opfyldt før forsikredes fyldte 67. år, og forsikrede før sit fyldte 67. år har oprettet det i stk. 1 punkt b nævnte testamente, og den i stk. 1 punkt c og d nævnte fælles bopæl er etableret før forsikredes fyldte 67. år.

Stk. 3. Kun én samlever kan være berettiget til ægtefælle-/samleverpension. Hvis flere personer opfylder betingelserne i stk. 1 og 2, er den pensionsberettigede den af personerne, der senest er blevet oprettet testamente til fordel for."

Nævnet udtaler:

Nu afdøde forsikrede var omfattet af en kollektiv pensionsordning. Hendes samlever – klageren – klager over, at selskabet har afvist at udbetale forsikredes pensionsindestående til ham – subsidiært til forsikredes børn. Han klager også over, at selskabet har afvist at give fuld indsigt i forsikredes pensionsforhold, selvom han var forsikredes samlever og nærmeste pårørende og i øvrigt fik udlagt boet af skifteretten efter forsikredes død.

Selskabet har oplyst, at pensionsordningen ved forsikredes død indeholder en samleverpension, en børnepension og en supplerende børnepension, jf. pensionsoversigt fra 2005. Selskabet har afvist at udbetale samleverpension til klageren, idet klageren ikke ved testamente er tillagt en arvelod af mindst samme størrelse som den tvangsarv, der ifølge loven ville være tilkommet en ægtefælle. Klageren opfylder dermed ikke forsikringsbetingelsernes kriterier for samleverpension. Pensionsordningen har i øvrigt ikke et indestående, der skal komme til udbetaling ved

død. Selskabet har videre anført, at retten til indsigt er personlig, og at selskabet ikke har pligt til at give klageren fuld indsigt i forsikredes pensionsforhold.

Klageren har anført, at forsikrede har efterladt sig dokumentet "Min sidste vilje og nyttige svar" – hvis gyldighed som testamente ikke er anfægtet af forsikredes arvinger – og at forsikringsbetingelsernes kriterium om testamente på den baggrund må anses for opfyldt.

Nævnet bemærker, at nævnet under nærværende klagesag ikke kan tage stilling til forsikredes børns eventuelle ret til udbetalinger fra forsikredes pensionsordning, da klagesagen er indgivet af forsikredes samlever og ikke af forsikredes børn.

Det gælder uanset, at skifteretten har udlagt boet til klageren, idet udbetalinger fra pensionsordningen sker uden om boet. Udbetalinger fra pensioner indgår derfor heller ikke, når man skal opgøre eksempelvis dødsboets nettoformue og størrelsen af eventuel tvangsarv til forskellige personer.

Nævnet bemærker videre, at selskabet har opfordret forsikredes børn til at tage kontakt til selskabet, da selskabet ikke tidligere har fået oplysning om, at forsikrede efterlod sig børn.

Af forsikringsbetingelsernes litra E, § 3, stk. 1, fremgår det, at en person skal opfylde en række angivne kriterier for at være "samlever" og berettiget til samleverpension. Personen skal, jf. litra b, "i et af forsikrede senest tre måneder før dødsfaldet oprettet testamente [være] tillagt en arvelod af mindst samme størrelse som den tvangsarv, der ifølge loven ville være tilkommet en ægtefælle". Nævnet bemærker, at dette kriterium er en følge af pensionsbeskatningslovens § 2, stk. 1, nr. 4, litra e, der fastsætter minimumsbetingelser for, hvem der kan anses for en være en "samlever" i pensionsbeskatningslovens forstand og dermed være berettiget til udbetaling af samleverpension.

Af forsikredes dokument "Min sidste vilje og nyttige svar" fremgår det på side 3, at klageren "overtager udbetalinger fra forsikringer, pensioner og ATP". Det fremgår videre, at en række andre, navngivne personer overtager nærmere angivne smykker og andre værdigenstande.

Nævnet finder, at dokumentet "Min sidste vilje og nyttige svar" – selv hvis det måtte være gyldigt som testamente – ikke indeholder bestemmelser, der tillægger klageren en arvelod, der mindst svarer til en ægtefælles tvangsarv. Nævnet bemærker, at udbetalinger fra eventuelle livsforsikringer og pensionsordninger går uden om boet og derfor ikke kan betragtes som arv. Ligeledes indgår sådanne udbetalinger ikke, når man opgør eventuel tvangsarv. Nævnet lægger til grund, at der ikke i øvrigt foreligger et testamente fra forsikrede.

På den baggrund finder nævnet, at der ikke er grundlag for at kritisere, at selskabet har afvist at udbetale samleverpension til klageren med henvisning til, at klageren ikke opfylder definitionen på at være "samlever", fordi han ikke ved testamente er tillagt en arvelod, der mindst svarer til en ægtefælles tvangsarv.

Nævnet finder, at der ikke grundlag for at pålægge selskabet at fremlægge yderligere materiale til klageren.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at klageren ikke har sandsynliggjort, at han kan være omfattet af pensionsrettigheder efter forsikrede i øvrigt.

Nævnet har også lagt vægt på, at spørgsmålet om indsigtsret i persondata henhører under Datatilsynet, hvorfor klageren eventuelt må rette henvendelse til Datatilsynet, hvis han ønsker at forfølge dette spørgsmål yderligere.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Ankenævnet *for* Forsikring

13.

96665

Klageren får ikke medhold.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'P. Thønnings', is written over a light blue rectangular background.

Peter Thønnings